

DOĞU TÜRKİSTAN GERÇEĞİ

Ekim 2021 | Sayı 20

DOĞU TÜRKİSTAN'IN KISIK SESLERİ SARAYBOSNA'DA YANKILANDI

1 EKİM ÇİN İŞGALİNİN 72. YILI PROTESTO EDİLDİ

1 Ekim 1949'da Doğu Türkistan'ın Çin tarafından işgal edilmesinin yıldönümü münasebetiyle basın açıklaması ve protesto gösterisi düzenlendi.

Doğu Türkistan Uluslararası STK'lar Birliği tarafından Sarıyer'de bulunan Çin'in İstanbul başkonsolosluğu önünde düzenlenen protesto gösterisine çok sayıda STK, siyasi parti temsilcisi ve yüzlerce Doğu Türkistanlı katıldı. Protesto gösterisine katılanlar, ellerinde Doğu Türkistan bayraklarıyla Çin aleyhine sloganlar attı.

Doğu Türkistan Uluslararası STK'lar Birliği adına basın açıklamasını okuyan Doğu

Türkistan Maarif ve dayanışma derneği Başkanı Hidayet Oğuzhan, öz vatanında Çin tarafından yürütülen işgal ve asimilasyon politikasına dikkat çekerek İslam dünyası ve uluslararası kuruluşlara kendilerine sahip çıkmaya davet etti.

“Doğu Türkistanlı Müslümanlar 72 yıldır zulüm altında”

Oğuzhan, “Hâkimiyet kurduğu topraklar üzerinde yaşayan 100 milyonlarca insanı katlederek soykırımcı temeller üzerine inşa edilen Çin; işgal ettiği Doğu Türkistan, Tibet ve İç Moğol bölgelerini kuruluşundan bu yana asimilasyon ve soykırım politikalarına maruz bırakmaktadır. Bu sebeple bugünkü kuruluş yıl dönümü 72 yıldır zulüm politikalarına uğrayan halklar için karanlık bir dönemin başlangıç yıl dönümüdür. 1 Ekim 1949'da Çin tarafından işgal edilen Doğu Türkistan, 1955 yılında sözde Sincan (Xinjiang) Uygur

Özerk Bölgesi adı altında Çin tarzı bir özerk bölgeye çevrilmiştir. Sözde özerk bölge kisvesiyle Çin terörü altında yaşam mücadelesi veren Müslüman Türk halkı, 72 yıldır işgalci Çin'in bitmek bilmeyen işkence, zulüm, soykırım ve asimilasyon uygulamalarının hedefi olmaktadır.” dedi.

“Milyonlarca çocuk Çin kültürüyle eğitiliyor”

Süregelen zulüm uygulamalarının insanlık dışı Nazi yöntemlerini aratmadığını belirten Oğuzhan, “Uygulamalar neticesinde Doğu Türkistan'daki kutsal öneme sahip 16 bin cami yıkılarak barlara ve eğlence merkezlerine çevrilmiştir. Dini âlimler, cemaat önderleri, ünlüler, gazeteciler, yazarlar ve zengin iş adamları hapse atılmış, şehit edilmiş ve türlü işkencelere maruz bırakılmıştır. Melek Yuvası adı verilen utanç kamplarında hapsedilen milyonlarca Doğu Türkistanlı çocuk, Çin kültürü ve diliyle yetiştirilmeye, dinsizleştirilmeye zorlanmıştır. Bölgede yaşayan insanların kendi kimlikleriyle yaşama, ailelerin evlatlarını eğitime özgürlükleri elinden alınmıştır. Çin'in Doğu Türkistan'daki yöntemleri, 2'inci Dünya Savaşı'ndan bu yana etnik ve dini kim-

likleri nedeniyle en fazla kişinin tutuklandığı, şiddet gördüğü ve öldürüldüğü uygulamalar olarak tarihteki yerini almıştır.” diye konuştu.

“Çin, dünya için bir tehdit haline geldi”

Çin terörünün yalnızca işgal ettiği topraklarda değil uluslararası boyutta bir tehdit hâline geldiğini hatırlatan Oğuzhan, “Ürettiği ucuz mallar ve teknolojik ürünlerin yanında dünyaya emperyalist politikalarını da ihraç etmektedir. Birleşmiş Milletler, İnsan Hakları İzleme örgütü, Dünya Bankası gibi uluslararası dengiyi ve ortak insanlık değerlerini korumak amacıyla kurulan kurumları istila etmiş ve kendi menfaatine hizmet ettirmeye çalışmıştır. Afrika ve Orta Asya devletlerinin düşürüldüğü borç tuzağı neticesinde bu bölgelerdeki ülkelerin kendi topraklarındaki egemenlik haklarına tecavüz edilmiştir. Limanlar ve otoyollar gibi stratejik öneme sahip yerlere el koyan emperyalist Çin, bu yerleri kendi ticari projeleri için sömürgeci bir anlayışla kullanmaktadır. Adalet, barış, eşitlik ve antiemperyalizm söylemlerini dillendiren işgalci Çin, söyleminin tam zıttı bir karaktere sahiptir. Çin terörü, 2017'den itibaren 8 milyondan fazla Doğu Türkistan Türkü'nü sözde eğitim kamplarında tutsak olarak tutmuştur.” şeklinde konuştu.

Doğu Türkistanlıların 2017'den beri aileleri ile iletişim kuramadığını ve uluslararası kuruluşların Doğu Türkistan'da sürdürdüğü hukuk dışı uygulamaları sebebiyle Çin hakkında bazı yaptırımlara başvurduğunu vurgulayan Oğuzhan, ülkelerinde yaşananlar ve İslam dünyasından beklentileri ile ilgili de şu ifadeleri kullandı:

Bugün soykırıma maruz kalan Doğu Türkistan'da; İnsanlar ceza evlerine, gözaltı merkezlerine, toplama kamplarına mahkûm bırakılmaktadır. Toplama kamplarında tutulan 8 milyon insan işkence, organ çalma, sistematik tecavüz ve yasa dışı tıbbi deneylere maruz kalmaktadır. İnsanlar Çinli şirketlerde köle işçi olarak çalıştırılmaktadır. Yaşlılar ve hastalar sağlık imkânlarından yoksun bırakılmaktadır. Genel kısırlaştırma yöntemleri uygulanmaktadır. Dinî ibadet ve eğitim yasaklanmıştır. 30 bini aşkın cami ve kutsal mekân tahrip edilmiştir.

Doğu Türkistanlılara yurt içi ve yurt dışı seyahat kısıtlamaları uygulanmaktadır. İş insanları ve varlıklı bireylerin mallarına el koyulmaktadır. İnsanlar Çin'in iç bölgelerine sürgün edilmekte ve yerlerine Han Çinlileri yerleştirilerek demografik yapı bozulmaya çalışılmaktadır. Kadınlar Çinlilerle zorla evlendirilmektedir. Kadınlara zorunlu kürtaj uygulanmaktadır.

Doğu Türkistanlı çocuklar Çinliler tarafından zorla evlat edinilmektedir. Vahşi uy-

gulamalar sonucu bölgedeki doğum oranı yüzde 80 oranında düşmüştür. Bugün geldiğimiz noktada Çin; insan haklarının ve her türlü özgürlüğün ihlal edilmesinin, soykırımın, ırk ayrımcılığının, köle işçiliğinin, toplama kamplarının ve antidemokratik uygulamaların simgesi olmuştur. İşgalci Çin terörünün uluslararası çağrılara kulak asmadan insanlık dışı uygulamalara devam etmesi, evrensel insani değerler karşısında bir tehdit unsuru olduğunun da kanıtıdır. Bizler bugün, sizin nezdinizde tüm uluslararası camiaya sesimizi duyurmak için bir araya geliyoruz. Tüm Müslüman ve Türk âlemini bu zulme sessiz kalmamaya çağırıyoruz.

“Kardeş olarak gördüğümüz Türkiye Cumhuriyeti Devleti'ne işgalci Çin terörüne karşı uluslararası boyutta daha güçlü tutum alması ve politikalar üretmesini istiyoruz.”

Uluslararası kuruluşlar ve insan hakları savunucuları harekete geçmeli”

Basın açıklamasının ardından Doğu Türkistan Ulemalar Birliği başkan vekili Mahmutcan Damollam (Arapça), Uygur Akademisi temsilcisi Burhan ULUYOL (İngilizce) basın açıklaması yaparken Doğu Türkistan Vakfı Genel sekreteri Abdullah OĞUZ, Dünya Uygur Kurultayı Vakfı Başkanı Abdureşit Abdulhamit Türk ve İslam

dünyasına seslendi. Programa katılan siyasi parti temsilcilerinden HÜDA PAR İstanbul İl Başkan Yardımcısı Şerafettin Güler, “HÜDA PAR İstanbul İl Başkanlığı olarak bundan 72 yıl önce zalim Çin’in Doğu Türkistan’ı işgal etmesiyle esaretin başlangıcı olarak kabul ettiğimiz 1 Ekim’de birkaç meseleyi burada yeniden vurgulamak istiyorum.

Türkiye’de iktidarda bulunan ve icra makamında olan yönetimin Doğu Türkistan meselesinde zalim Çin ile yaptığı tüm anlaşmaları gözden geçirmesini talep ediyoruz. Kuruluş amaçlarından birisi olan dünyadaki mazlum ve mağdurların haklarını korumak için İslam İşbirliği Teşkilatını Doğu Türkistan meselesinde ciddi yaptırımlarda bulunması gerekir. Yeryüzünde bulunan tüm Müslümanların Doğu Türkistan meselesinde aktif rol oynamasını, yaşanan zulmü insanlara anlatmayı bir görev olarak bilmeleri gerektiğini ifade ediyoruz. Özellikle batıda ehli vicdan sahibi insan hakları savunucularının Çin’in Doğu Türkistanlılara karşı insanlık dışı

muamelelerini İnsan Hakları Mahkemesi’ne taşıyarak yargılanmaları için çalışmaya davet ediyoruz.” dedi.

Akabinde Uygur kanaat önderi Atavullah Helpet Hacı tarafından yapılan dua sonrası Kalabalık dağıldı.

Ayrıca 1 ekim esaretin başlangıcı Protestoları İstanbul’un yanı sıra Ankara, Kastamonu, Kahramanmaraş, Konya şehirlerinde ve Dünyanın dört bir tarafında farklı ülkelerde yaşayan Uygur Türkleri tarafından Protesto edildi.

Yazar: Muhammed Ali ATAYURT

DOĞU TÜRKİSTAN DİASPORASI'NIN KALBİ SARAYBOSNA'DA ATIYOR

6 Ekim 2021 tarihinde 13. Dünya Doğu Türkistanlılar Kardeşlik buluşması ve 4. Doğu Türkistan Milli Birlik Şurası'na katılmak üzere dünyanın çeşitli ülkelerinden yola çıkıldı.

Vatanımız, milletimiz, davamız adına hayırlı ve bereketli geçmesi temennisiyle başlayan Doğu Türkistanlılar Kardeşlik buluşması 13 yıldır düzenli olarak gerçekleşiyor.

Heyet Bosna Hersek başkenti Saraybosna'daki Buluşma öncesi Aliya İzzetbegoviç ve silah arkadaşlarının kabrini ziyaret ederek dualar ile başladı.

7 Ekim günü Doğu Türkistan davasında önemli isimlerden Sayın Hidayetullah Oğuzhan ve Sayın Dolkun İsa 29 yıl önce bağımsızlığını kazanan Bosna Hersek başkenti Saraybosna'da 13. kardeşlik Buluşması ve 4. Milli Birlik Şurası kapsamında bir araya geldi.

Saraybosna'da Şura Öncesi Başçarşı'yı dolaşan Oğuzhan ve İsa, 22. Dönem AK

Parti Sakarya milletvekili Süleyman GÜNDÜZ ile bir anlamlı akşam sohbeti gerçekleştirdi.

Çin'in Doğu Türkistanda yaptığı Uygur soykırımı yüzünden sert eleştirilerde bulunan ve bu yüzden Çin'den diplomatik Nota alan sayın Gündüzün, her kelimesinden fıskıran Doğu Türkistan aşkı da dikkatlerden kaçmadı.

8 Ekim (Bugün) Cuma Saraybosna Başçarşı merkezinde "Geçmişten Günümüze Doğu Türkistan Temalı" fotoğraf sergisi düzenlenerek Çin'in Doğu Türkistan'daki sistematik soykırım uygulamaları anlatıldı.

DOĞU TÜRKİSTANLILAR KARDEŞLİK BULUŞMASI VE MİLLİ BİRLİK ŞURASI SARAYBOSNA'DA BAŞLADI!

13. Dünya Doğu Türkistanlılar Kardeşlik Buluşması ve 4. Doğu Türkistan Millî Birlik Şurası” Doğu Türkistan Maarif ve Dayanışma Derneği'nin ev sahipliğinde 9 ekim 2021 “Bosna-Hersek'in başkenti Saraybosna'da başladı.

İki gün devam edecek olan buluşmaya dünyanın dört bir yanından Doğu Türkistanlı aydınlar, Devlet adamları, akademisyenler, çeşitli Sivil toplum Kuruluşları temsilcileri, aksakallılar ve Doğu Türkistan dava öncüleri katıldı.

Buluşma Doğu Türkistan ve Bosna-Hersek devlet marşlarının ardından, Kur'an-ı Kerim tilavetiyle resmi başladı.

Buluşmanın ilk açılış konuşmasını yapan Doğu Türkistan STK'lar Birliği başkanı Hidayetullah Oğuzhan diasporadaki Doğu Türkistan davasının mevcut durumu ve Doğu Türkistan'daki insanlık dışı zulmü özetledikten sonra şunları söyledi; Değişen Dünya düzeninde Doğu Türkistan davası; Trendler, Mevcut Durum ve Yeni Politika, Batı ve Ortadoğu, devletlerin Çin politikası ve Fırsatlar, Tehditler

gibi ana tema üzerinde müzakere ve iş-tişarelerin yapılacağı bu bulaşmamız hayırlı olsun!

Açılıшта ayrıca, Doğu Türkistan Alimler Birliği Reisi Ataullah Şahyar Doğu Türkistanda İslam ve Müslümanların durumu, dini baskılar ve bunlara Müslüman dünyasının tepkisi gibi konuları aktarırken, Dünya Uygur Kurultayı Başkanı Dolkun İsa diasfordaki Doğu Türkistan davası öncülerine minnettar olduğunu bildirdikten sonra, Çin soykırımının akıl almaz etkileri ve dünya kamuoyunun tepkisi gibi konularda buluşma katılımcılarını aydınlattı.

Buluşmaya özel misafir olarak davet edilenler arasında, Bosna-Hersek Cumhurbaşkanı Sefik Dzaferovic, Uluslararası Demokratlar Birliği Bosna-Hersek Sorumlusu Emine Şeçeroviç Kaşlı, Genç Müslüman Teşkilatı Başkanı Edhem Baksic, T.C. İç İşleri Bakanlığı Genel Müdür Yardımcısı Dr. Gökçe OK, Demokratik Eylem Partisi Genel Başkanı Bakir İzetbegoviç,

Saraybosna Türkiye Başelçisi Sadık Babür Girgin ve Bosna-Hersek Riyaset (Diyaret İşleri) Başkanı Husein Kavazovic gibi isimler yer almaktadır.

Dünyanın dört bir yanından 40 fazla sivil toplum kuruluşları temsilcileri, Sancak (Sırbistan)Başmüftüsü, Avrupa, Kuveyt ve başka ülkelerden Müslüman topluluklar vekilleri ve diplomatik temsilcilerin de iştirak ettiği Buluşmanın 1. Oturumuna İslam Toplumu Millî Görüş Balkanlar Bölge Başkanı Edin SALKOVIÇ, Uluslararası Saraybosna Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Ahmet Yıldırım, İslam Toplumu Millî Görüş Genel Başkan Yardımcısı Murat İleri teşrif etti.

Yazar: Muhammed Ali Atayurt

4. DOĞU TÜRKİSTAN MİLLİ BİRLİK ŞURASI SONUÇ BİLDİRİSİ

Değişen dünya koşullarının ve büyük güçler arasındaki rekabetin uluslararası siyasi arenada tırmandığı bir dönemde, 13. Dünya Doğu Türkistanlılar Kardeşlik Buluşması ve 4. Doğu Türkistan Milli Birlik Şurası, 8-10 Ekim 2021 tarihleri arasında Saraybosna'da gerçekleştirildi.

Çin işgali altındaki Doğu Türkistan diasporası olarak değişen dünya koşullarına göre pozisyon almak ve ona göre hareket etmek için ortaya çıkan fırsatları değerlendirmek, gelecek bir yılda Doğu Türkistan davası için etkin eylem planı hazırlamak konusunda önemli kararlar alınması amaçlanan Şura, dünyanın dört bir yanından siyasi liderler, din âlimleri, aydınlar, araştırmacılar ve çeşitli STK temsilcilerinin katılımıyla başarıyla tamamlandı.

72 yıldır sürmekte olan Çin zulmüne maruz kalan, komünizmin kurbanı, mazlum

Doğu Türkistan halkı olarak; bizimle aynı kaderi paylaşan, dava adamı, komutan (rahmetli) Aliya İzzetbegoviç önderliğinde uzun yıllar süren mücadeleler ve verilenlerden çok sayıda şehit sonucunda özgürlüğüne kavuşmuş, kendi bağımsız devletini kurmuş ve özgürlük yolunda çabalayan milletlere örnek olan Bosna-Hersek'te düzenlenen 13. Kardeşlik Buluşması ve 4. Milli Birlik Şurası tarihi bir öneme sahiptir.

9 Ekim sabahı itibarıyla başlayan 13. Kardeşlik Buluşması ve 4. Milli Birlik Şurası açılış törenine bütün Doğu Türkistan Diaspora vekilleri, Bosna Hersek, Makedonya ve Albanya STK'ları, Sancak (Sırbistan) Başmüftüsü, Avrupa, Kuveyt ve birçok ülkeden Müslüman toplulukların vekilleri ve diplomatlar katıldı. Doğu Türkistan Milli birlik Şurası Sonuç Bildirisi beyan edilerek sona erdi. Şuranın gerçekleşmesinde maddi, manevi her türlü destekte bulunan

ve emeği geçen herkese bilhassa Bosna Hersek devletine, halkına ve STK'larına canı gönülden minnet ve şükranlarımızı arz ederiz. Şura 10 Ekim gece saatlerine kadar toplam 8 oturum hâlinde gerçekleştirildi. Bu vesileyle Doğu Türkistan meselesiyle ilgilenenlerle temaslar kurulmuş ve ileriye dönük çalışmalar için plan yapılmıştır.

4. Milli Birlik Şurası'nda ele alınan konular;

1. Bosna-Hersek ve Doğu Türkistan mücadelesinde devlet inşa sürecinin karşılaştırılması
2. Değişen dünya düzeninde Doğu Türkistan Mücadelesi ve gelinen son nokta
3. Batı ülkelerinin Çin politikası - tehditler ve fırsatlar
4. İslam dünyasının Çin politikası - tehditler ve fırsatlar
5. Afganistan ve Orta Asya'daki durum ve Doğu Türkistan meselesi
6. Çin'in gelecekteki konumu ve değişim süreci konusunda muhtemel senaryolar
7. Doğu Türkistan davasının teşkilatçılıktan devlet olmaya doğru gelişimi
8. Bundan sonraki süreçte Doğu Türkistan davasında atılacak adımlar

4. Milli Birlik Şurası'nda öne çıkan önemli noktalar;

1. Çin'in siyasi sistemde, kültürde, toplumsal değerlerde ve uluslararası ilişkilerde evrensel değerlere ve insanlığa tamamen aykırı olan hile ve tehditlerini teşhir etmek ve dünya toplumunu uyarmak.
2. Batı ülkelerinde faaliyet gösteren insan hakları örgütleri, İslami hareketler ve her

kesimden bireylerle Çin'e karşı iş birliği.

3. Doğu Türkistan teşkilatlarının teşkilat sisteminin geliştirilmesi, profesyonelleşmenin hızlandırılması ve uzmanlaşmış kadroların güçlendirilmesi.

4. Doğu Türkistan konusunda Türk ve İslam dünyasının desteğini kazanmak ve İslam dünyasını Çin tehdidine karşı uyararak.

5. Doğu Türkistan davasının ana ilkelerini korumak temelinde karşılıklı iş birliğini tesis etmek ve insanlığın ortak düşmanına karşı birlikte hareket etmek, fikir ayrılıklarına bakılmaksızın çeşitli kuruluşlar ile iş birliğini geliştirmek ve birlikte çalışma mekanizmasını güçlendirmek.

6. Kuruluşlar arası iş birliğini engelleyen tüm faktörlere karşı teşkilatlar arası karşılıklı güven, anlayış, destek ve koruma ruhu oluşturmak.

7. Türk ve İslam ülkeleri ile Orta Asya ve Balkanlar'da halk diplomasisi yürütmek, Doğu Türkistan davasının uluslararası arenada daha da güçlenmesi ve gündem olması, çeşitli dillerde yapılan lobi faaliyetlerini arttırmak.

8. Genç neslin yetişmesi ve eğitimine özen göstermek, Doğu Türkistan davası adına nitelikli gençlerin gelişimi için önemli olan her türlü imkânın sağlanması konusunda çabalamak.

9. Doğu Türkistan'ın bağımsızlığının vazgeçilmez ilkemiz olduğunu her zaman vurgulamak ve dünya toplumunu Doğu Türkistan'ın işgal edilmiş toprak olduğunu kabul ettirmeye çalışmak.

13. Dünya Doğu Türkistanlılar Kardeşlik Buluşması ve 4. Doğu Türkistan Milli Birlik Şurası temsilcileri ve katılımcıları tarafından verilen teklif ve öneriler:

1. Çin'i destekleyen ülke ve kurumlarla bir araya gelerek, Çin'le olan diplomatik ilişkilerinden yararlanarak onları Doğu Türkistan konusunda Çin'e baskı yapmaya davet etmek.
2. Çin ile büyük güçler arasındaki çatışmalardan oluşan fırsatları etkin kullanmak.
3. Doğu Türkistan tarihinde, bağımsızlık mücadelesinde büyük rol oynamış âlim, siyasetçi ve liderlerin hayatından ders çıkarmak.
4. Doğu Türkistan davasında kadın rolünün etkinleştirilmesi ve bu role önem verilmesi.
5. Doğu Türkistan meselesinin Çin'e rakip güçler için stratejik önemini anlamak ve buna göre adım atmak.
6. İslam dünyası için yeni planlar ve stratejiler geliştirmek.
7. Çin ile İslam dünyası arasındaki ticaret ve her türlü anlaşmanın derinlemesine incelenmesi.
8. Arap ülkelerinde bilimsel çalışmaları ve lobi faaliyetlerini, sivil diplomasiyi güçlendirmek.
9. Balkanlarla ve Orta Asya ülkeleriyle ilişkileri güçlendirmek, bu bölge halklarının Doğu Türkistan davasına ilişkin anlayışını artırmak için kendi dillerinde Doğu Türkistan davasını kitap, dergi vb. diğer medya aracılığıyla tanıtmak.
10. Doğu Türkistanlı teşkilatların zayıf/güçlü yönlerinin iyi analiz edilmesi ve farklı kuruluşların tamamlayıcı fonksiyona sahip olarak görülmesi.
11. Doğu Türkistanlılar arasındaki iş birliğini güçlendirmek ve Orta Asya'da Özbek, Kazak, Kırgız ve Rus dillerinde Lobiciliğin arttırılması.
13. Dünya Doğu Türkistanlılar Kardeşlik Buluşması ve 4. Doğu Türkistan Milli Birlik Şurasına ev sahipliği yapan Doğu Türkistan Maarif Hareketi olarak alınan kararların, sunulan teklif ve tavsiyelerin hayata geçirilmesi konusunda sıkı çalışmalar yürütüleceği vurgulandı.
13. Dünya Doğu Türkistanlılar Kardeşlik Buluşması ve 4. Doğu Türkistan Milli Birlik Şurası 10 Ekim 2021'de yapılan duanın ardından başarıyla tamamlandı.

Çin köşeye sıkıştı! BM’de Türkiye dahil 43 ülkeden Çin’e Doğu Türkistan’a erişim’ çağrısı

Türkiye’nin de aralarında bulunduğu 43 ülke, Birleşmiş Milletler’de (BM) Doğu Türkistan’da yaşayan Uyghur Türklerine ve diğer Müslüman topluma baskı ve şiddet uygulamakla suçlanan Çin’e, “BM İnsan Hakları Yüksek Komiseri ve bağımsız gözlemcilerin bölgeye derhal ve engelsiz ziyaretine izin vermesi” çağrısı yaptı.

BM Genel Kurulunun insan hakları konularını ele alan 3. Komitesi’nde, 43 ülke ortak açıklama yaparak Doğu Türkistan’daki insan hakları ihlallerinden endişe duyduğunu bildirdi.

Güvenilir raporların 1 milyondan fazla kişinin (Çin belgeleri ve kamp tanıklarının ifadelerine göre 2016’dan beri dönüşümlü olarak 8 milyon insanın) keyfi gözaltına alındığı “siyasi eğitim” kamplarının varlığına işaret ettiği dikkat çekilen açıklamada; işkence, insanlık dışı ve aşağılayıcı muamele, zorla kısırlaştırma, cinsel şiddet, çocukların zorla ailelerinden koparıldığını belgeleyen raporların sayısının da arttığı ifade edildi.

Uyghurların ve diğer toplumun orantısız şekilde gözetlenmeye devam ettiği kaydedilen açıklamada, Doğu Türkistan’da yaşayan Uyghur Türklerine ve diğer Müslüman topluma soykırım uygulamakla suçlanan Çin’e “BM İnsan Hakları Yüksek Komiseri ve bağımsız gözlemcilerin bölgeye engelsiz erişim izni verilmesi” çağrısında bulunuldu.

Açıklamada, Çin’e uluslararası yükümlülüklerini yerine getirme ve insan haklarına saygı göstermesi çağrısı da yapıldı.

BM ve diğer uluslararası örgütler, kampların incelemeye açılması çağrılarını yinelerken Çin hükümeti söz konusu suçlamaları reddediyor ve BM yetkililerinin doğrudan bilgi almak amacıyla bölgede serbestçe inceleme yapma talebini ise sürekli olarak geri çeviriyor.

Yazar: Muhammed Ali ATAYURT

DOĞU TÜRKİSTAN MESELESİ VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Doğu Türkistan meselesi hakkında özet olarak şunları söyleyebiliriz; orada tam bir vahşet ve soykırım yaşanıyor. Bunun sebebi toplama kampları ve yasaklar.

Daha önce Tibet canisi olarak bilenen Çin Çüenguo (ChenQuanguo)'nun Ağustos 2016 de Doğu Türkistana atanması son yaşananlar için bir başlangıç noktası olmuştur

Şuan Çin'in binlerce senelik işkenceyle mankurtlaştırma yöntemlerinin teknoloji ile birleştirilmiş ve geliştirilmiş 21. yüzyıldaki yeni versiyonu toplumsal mankurtlaştırma şeklinde tüm hızıyla uygulanmaktadır.

Doğu Türkistan'daki toplama kampları genelde aşamalı olarak 3 çeşittir.

1. (拘留所 jūliú suǒ) "Tutuklama Merkezi", (yanı bildiğimiz karakol nezarethanesi)

2. (看守所 kānshǒusuǒ) "Gözetim (Toplama) merkezi" (gerçi bu 1. Ve 2. her iki merkez Çin'de kamp olarak bilinmese de ama hızla sayıları artmakta ve genişletilmekte olan işkence merkezleri işte bu ikisidir.)

3. (教育转化培训中心 Jiàoyù zhuǎnhuà péixùn zhōngxīn) "Meslek edindirme Eğitim Kampı"

("Meslek edindirme Eğitim Kampı" da tek çeşit değildir. Tam aksine kişilerin suçlanma oranı ve yahut daha önce kapatıldığı "Tutuklama Merkezi"nde sergilediği uyumlu tutumu ile orantılı olarak, bazı tanıklara göre, 3 dereceye bazı tanıklara göre 5 dereceye ayrılmaktadır.)

Bir başka önemli husus ise Doğu Türkistan'daki "Meslek edindirme Eğitim Kampı"larında tutulan yarı mankurtlaştırılmış Uygur Türklerinden ziyade, toplama merkezlerinin 1. Ve 2. Çeşidi "Tutuklama Merkezi" ve "Gözetim merkezi" olarak da bilenen işkence merkezleri mercek altına alınması gerekmektedir. Teyit edilmeyen

rakamlara göre, Doğu Türkistan'daki bu işkence kamplarının toplam sayısı 1400 civarındadır.

Yerel halk tarafından “kara delik” ve yahut “giren bir daha çıkamaz” diye bilenen toplama merkezlerinin 2. Çeşidi olan “Gözetim merkezi” inde tutulanlar en ağır işkence görmektedir. En tehlikeli durumda olanlar ise bu “Gözetim merkezi” inde aylarca işkence gördükten sonra koşuş içinde sadece bir hâkim ve bir suçlayıcı avukat ile kurulan 3 kişilik mahkemede hapse gönderilen hükümlülerdir. Çünkü bu hükümlülerin sayıları milyonları aşmaktadır.

Doğu Türkistan'a giden araştırma gurupları, ülke temsilcileri ve gözlemci gurupların Asıl araştırılması gerekenler ise, işte bu 1. Ve 2. çeşit tutuklama merkezleri, anne babasız kalan Çocuk kampları, hapishane ve bilhassa hükümlülerin suçlanma süreçleridir.

KAMPA GÖTÜRÜLENLER KİMLER

- 26 ülkeye gidip gelenler,
- yurt dışında akrabası var insanlar,
- yasa dışı dini faaliyete katılanlar,
- şüpheli olan insanlar...
- 1980-1990-yıllarda doğmuş gençler.
- Milli Duygulara sahip olanlar
- İş İnsanları, Sermaye Sahipleri
- Aydınlar, Sanatçılar

Doğu Türkistan'daki toplama kamplarında 2 milyondan fazla Müslümanın hapis edildiği açıklanmıştır

- Resmi rakamlara göre Doğu Türkistan Nüfusunun % 10 Çin Nazi kamplarında Tutuluyor.

- Çin yönetiminin açıkladığı resmi istatistik bilgilere göre ülke nüfusunun yaklaşık % 10'unun bu Çin Kamplarında sebepsiz ve hukuksuz olarak tutulmaktadır.

Doğu Türkistandaki Toplama Kamplarının Yönetim Şekli

Doğu Türkistan'daki toplama kampları 一体化管理 Yī tǐ huà guǎnlǐ “Entegrasyon kontrol merkezi (platformu)” adi verilen ve yerel halk tarafından “tek merkezden yönetim platformu” denilen Çin komünist partisi bölgesel Genel sekreterliğinin bir birimi olarak işlev gören, dijital sistem tarafından yönetilmektedir.

一体化管理 Yī tǐ huà guǎnlǐ “Entegrasyon kontrol merkezi (platformu)

İlk olarak 2014 yılında Çin hükümeti vatandaşlık skoru sistemini uygulamaya koydu. Bu sistemde depolanan kişisel bilgilere göre, her vatandaş 1000 puan ile başlıyor ve yaptıkları doğrultusunda ya puanı düşüyor ya da artıyor, Sonunda güvenilir yahut güvenilemez vatandaş kategorilerinde yerini alıyordu. 2015 senesinde ise, kategorize edilen vatandaşlara yönelik ‘Dijital Mahkeme’ diyebileceğimiz “Entegrasyon kontrol merkezi (platformu)” adi altında ek değerlendirme sistemi geliştirildiği duyuruldu. Bu sisteme ise, vatandaşlık skoru sistemindeki bütün bilgiler direk akıyor. Buna ek olarak va-

tandaşların DNA sonuçlarından kan tahlillerine, psikolojik sağlık bilgilerinden, sosyal bilgilerine, en az 10 senelik geçmiş tarihinde bütün yaptıkları ve sosyal davranışlarından birkaç yüz yıllık aile geçmişine kadar bütün bilgiler toplanıyor. Bu bilgilere göre sistem kimin tutuklanması kimin beyin yıkamaya tabi tutulması ve kimin cezalandırılması (yani kimin kampa, ya da gözaltı merkezine gönderilmesi) gerektiğine karar veriyor.

Nükleer denemeler başta olmak üzere her konuda ilk deneme alanı olarak görülen Doğu Türkistan 2017 yılında bu sistemin yine ilk deneme merkezi oldu. 35 milyonluk Doğu Türkistan Türkleri bu sistemin ilk kobayları haline getirildi.

Çin komünist partisi bölge genel sekreterliğinde yer alan bu ana dijital sistem güncellemeli olarak her ay veya 2 haftada bir İl, ilçe ve köylere göre, tutuklama listesi çıkarıyor, liste Çin komünist partisi il genel sekreterliğine gönderiliyor. İl genel sekreterliği de İl, ilçe ve köy güvenlik güçlerine listedeki kişileri tutuklama emri veriyor. Dolayısıyla ne tutuklanan ne de polisler kimin neden tutuklandığı bilmiyor. Tutuklanarlardan çok tutuklanmayan Doğu Türkistanlılar daha büyük korku içinde yaşıyor. Türk ya da Müslüman olan herkes ne zaman 'Dijital Mahkeme'nin tutuklama listesine konulacağım, korkusundan tam bir psikolojik bulanım içerisindeyim. Nihai olarak hedeflenen ise 2023'e kadar

Çin'in çizmiş olduğu vatandaş prototipine uygun tek tip halk yaratmaktır.

Eskiden de var olan ama genişleyerek sayıları gittikçe artan "Tutuklama Merkezi" ve "Gözetim merkezi" adı altındaki bu toplama merkezlerin büyüklüğü 10 -20 bin metre kare arasında olduğu, her birinde 20- 30 metre kare arasında değişen en az 500 – 600 koğuş bulunduğu ve her koğuştaki en az 20 kişi kaldığı bilinmektedir. Gerçi Çin yasalarında 'sanığın tutuklama merkezlerinde en az 24 saat ve en çok 15 günden fazla tutuklu kalamayacağı' açık belirtilmiş olsa da ama bu yasa nedense Doğu Türkistan'da geçmiyor, tutuklular kasıtlı olarak veyahut polisin istediği ifadeyi verene kadar aylarca işkence görüyor. Sonra tutanaklar tamamlanarak, çok az bir kısmı 'Meslek edindirme Eğitim Kampı'na ve esas çoğunluğu ise 'kara delik' denilen 'Gözaltı (Toplama) Merkezi'ne gönderiliyor.

Şunu da belirteyim ki, burada tutulanlar ceza kararı verilmesi için mahkemeye götürülüyor. "Gözetim merkezi" inde sadece bir hâkim, bir suçlayıcı avukat ile 3 kişilik mahkeme kuruluyor. 3-5 dakikalık kısa bir sürede sadece 4 türlü suçtan en az 10 seneden müebbet ve idam cezasına kadar cezalar veriliyor. Bu suçlar ise 1. Teröre meyilli olmak' ve yahut toplumun huzurunu bozmak 2. Teröre destek ve yataklık etmek, 3. Terör örgütüne üye olmak, 4 . Terör faaliyetinde bulunmaktır.

Son iki sene içerisinde bu tür suçlamalarla hapse gönderenlerin sayısı milyonlarla ifade edilmektedir. Doğu Türkistan'daki hapisanelerde yer kalmadığından Çinin iç bölgelerine 500 binden fazla hükümlünün taşındığı konusunda söz konusu hapisane gardiyanlarının itirafları ile birkaç hafta önce dünya çapında haberler yapılmıştı.

Yurt dışına işkenceden şehit düştüğü haberi gelmekte olan dini alımlar, akaid-meysen, aydınlar, sanatçılar, iş adamları ve önde gelen kanaat önderlerinin hepsi işte bu toplama merkezi ve hapishanede şehit edilmektedir.

Bir değer yandan ise Doğu Türkistan'da sahte Uygur yaratmak için son 10 senedir yapılan girişimler sunucunda Çin hükümetinin çok büyük mesafeler kat ettiği ve şu an Doğu Türkistan'da Uygur gibi Uygurca konuşmayı, Uygurca geleneksel dans etmeyi ve şarkı söylemeyi neredeyse yabancıların fark etmesi mümkün olmayacak düzeyde öğrenmiş Çinlilerin sayıları 3 milyondan aştığı yönünde bilgiler gelmektedir. Bunun kanıtı olarak son 2 senedir yabancı ülke heyetleri için organize edilen geleneksel gösteri faaliyetlerinde Uygur geleneksel kıyafeti giyerek dans etmekte olan Çinlilerin fotoğraf ve videoları de gelmektedir. Hatta geçen sene ABD de açılan Çin sergisinde Uygur kıyafeti ile Çinliler servis edilmiş ve orada yaşayan Uygurlar fark ederek gösteri alanında onları rezil etmişlerdir. Kısacası belli müddet sonra kendini Uygur olarak lanse eden Uygurca konuşan Çinlileri Uygur kardeşim diye kucaklamamız an meselesidir.

Peki, tamamiyle milli manevi benliğinden koparılmak ve yok edilmekle burun buru-

na gelmiş Doğu Türkistanlıların varlığını korumak için ne yapılmalı? Daha doğrusu neler yapılabilir?

Çözüm önerilerimi 2 ana kategoride sunmak istiyorum

1. Acil olarak yapılması gerekenler
2. Uzun vadede yapılması gerekenler

Acil olarak yapılması gerekenler ise;

1. Çin'in Doğu Türkistan'la ilgili açık bir politika izlemesini sağlamak, gelinen noktada, uyguladığı kapalılık, bilgi vermeme politikalarından vaz geçmeye zorlamak ya da diplomatik kanallarla ikna etmek. Bunun göstergesi olarak, yasaklanan yurt dışı iletişim kanallarının açılması, inşaların yurt dışındaki akrabaları ile rahat iletişim kurabilmesinin hayata geçirilmesi.

2. Türkiye başta olmak üzere Çin'in medya basın yayın kuruluşların temsilcilikleri bulunan bütün ülkelerin karşılıklı olarak Doğu Türkistan'da medya temsilciliklerinin açılması ve hatta onların serbest haber yapma haklarının sağlanması. Çünkü İnsan hakları ihlallerinin artık ülkelerin iç meselesi olmaktan çıktığı günümüz dünyasında, Çin'in Doğu Türkistan'la ilgili izlediği kapalı politikalarına insan haklarına saygılı hiçbir ülke ya da kurum kayıtsız kalmaz. Vicdan sahibi hiçbir insan bunları görmezlikten gelemmez. Dolayısıyla ilk önce bunun üzerine gitmek ve yoğunlaşmak gerekmektedir.

3. Birey ya da gurup olarak yabancı turistleri Doğu Türkistan'a yönlendirmek sureti ile orada yabancıların yoğun bir şekilde bulunmasını sağlamak. Yabancı iş adamlarını yatırıma teşvik etmek.

Bu girişimler başarıya ulaştığında Çin'in insanlık dışı asimilasyonunu daha fazla gizleyebilmesinin önüne kapanmış olur.

4. Kampların kapatılması ve özellikle hapse gönderilen hükümlülerin serbest bırakılması yönündeki diplomatik taleplerde ısrar edilmesi.

5. Çin'in bütün bu toplama kamplarının kurulması ve soykırımlarına esas teşkil eden 'teröre karşı mücadele yasasının uluslararası normlara uygun şekilde değiştirilmesini sağlamak için Çin'in 'Terör tanımı' ve 'teröre karşı mücadele yasası' madde madde araştırmalıdır. Çin'in Doğu Türkistan'daki uygulamalarının Çin anayasasına nasıl ters düştüğünü ortaya çıkarıp, bilimsel eleştirilerde bulunduğu için müebbet hapis cezasına çarptırılan Prof. Dr. İlham Tohtunun pekinde başlattığı hukuksal mücadelesi artık uluslararası Hukukçular tarafından Uluslararası hukuk normları çerçevesinde devam ettirilmelidir. Bunun için uluslararası Hukukçulardan uluşan bir çalışma gurubu kurulması gerekmektedir.

Gerçek şu ki, "Bir yerde zulüm ve zorbalık varsa, bu tür zorbalıklar ancak güçle durdurulabilir. Bu yol daha çok devletler ve uluslararası örgütlerce ifa edilebilir". Doğu Türkistan derneklerimiz henüz yalnız başına bu yükü kaldıracabilecek düzeye gelememiştir. Diasporadaki Doğu Türkistanlıların sayılarının azlığı, eğitimli kadro

eksikliği, maddi imkânların daha da kısıtlı olması gibi bir sürü sebeplerden ötürü bu büyük dava yalnızca Doğu Türkistan derneklerinin üzerine bırakılmamalıdır. Mutlaka en azından bir ülke ellerinden tutmak zorundadır. Türkiye 2023'e kadar tamamen Çinlileşmesi ve komünistleşmesi kesin gözle bakılmakta olan Uygur Türkü kardeşlerin milli ve manevi varlığını kurmak için en etkin, en önemli adımlar atabilecek, bu konuda Uluslararası, bilhassa Türk ve İslam dünyasını harekete geçirebilecek siyasi güç ve konuma sahip tek ülkedir. Merhum liderimiz İsa Yusuf Alptekin'in ifadesi ile, 'Bu şeref Türkiye'ye ait olması umulur' elbette.

6. Çin'in Doğu Türkistanlıları terörle ilişkili gösterebilmek için 1996'den beri Pakistan istihbaratı İSİ ile ortaklaşa Taliban'ı ön plana çıkarması, Alkaide ile yaptığı pazarlıklar ve sonrasında FETÖ aracılığı ile DAESH ile yaptığı iş birliği ortaya çıkarılmalıdır. Bu görev de gazeteci arkadaşlara düşmektedir.

Uzun vadede uluslararası düzeyde yapılması gerekenler şunlardır;

1. Çin üzerinde uluslararası baskı oluşturmak.
2. Doğu Türkistan'daki zulüm baskı ve hak ihlalleri sorununu uluslararasılaştırmak. Küresel bir bilinç oluşturmak sureti ile Doğu Türkistan meselesini insanlık meselesine dönüştürmek.
3. Uluslararası Strateji kuruluşlarını önceleme. Uluslararası Stratejik çözümler üreten merkezleri harekete geçirmek. Entelektüel çevre arasında Doğu Türkistan için yeni söylem ve yeni tartışmalar geliştirmek.

Masala; Doğu Türkistan'ın bağımsız olması dünya barışına nasıl büyük katkı sağlayacak?

Komşu ülkelere neler kazandıracak? Onları hangi tehlikelerden koruyacak?

Doğu Türkistan'ın bağımsızlığı Komşu ülkelerin Çin ile olan hangi siyasi, coğrafi, ekonomi sorunlarına çözüm getirecek?

Doğu Türkistan'ın bağımsızlığı çevre kirliliği, yeşilliklerin korunması, hayvan ve insan hakları açısından neden önemli? Gibi gündemler yaratılmalıdır.

4. Uluslararası daimî kriz grubu oluşturması ve daimî bağımsız gözetleme grubu gönderilmesini hayata geçirmek.

5. Doğu Türkistan'ın BM'deki statüsünü daha önce resmi kayıt edildiği gibi "Çin'in ayrılmaz toprak parçası" değil, tam aksine "İşgal Edilmiş Toprak; olarak değiştirmeyi sağlamak.

6. Doğu Türkistan'a tanılan Özerklik haklarının uluslararası standartlara uygun şekilde değiştirilmesi ve uygulanmasının BM gözlemci ve denetleme gurubu aracılığı ile garantiye alınması.

Uzun vadede Türkiye düzeyinde yapması gerekenler şunlardır:

1. Acilen Doğu Türkistan'da Türk konsoloslğu açılması

2. Çin'in Türkiye'de açtığı 6 Konfüçyüs Enstitüsüne karşılık Türkiye'nin de Doğu Türkistan'da en az 3 Yunus Emre Enstitüsü açması.

3. Çin'in İstanbul'da Çin mahallesi kurma projesine karşılık Doğu Türkistan'da da Türkiye pazarı kurulması, Doğu Türkis-

tan'da son 2 senedir Uygulanmakta olan Türkiye ürünlerinin üzerindeki satış yasağın kaldırılması.

4. Türkiye'ye sığınan Doğu Türkistanlıların vatandaşlık, barınma, sağlık, çeşitli sosyal hizmetlerden yararlanma, ikamet ve çalışma izni sorunlarına yönelik Bakan ve millet vekillerinden referans torpil almak gibi geleneksel yöntemleri bırakıp meclise özel yasa teklifi sunulması.

5. Türkiye'ye yerleşen Doğu Türkistanlıların eğitimine özel olanaklar sağlanması, onlardan seçerek çeşitli alanlarda özel yetiştirilmesi.

6. Türkiye son çare olarak, tıpkı 30 Ocak 1923'de, Yunanistan ile Ahali Mübadelesi Antlaşması yaptığı ve Yunanistan'dan 1 milyondan fazla Türkleri Türkiye'ye yerleştirdiği gibi Uygurlar hakkında da 2-3 milyon Uygur Türkünü taşıma konusunda Çin'e anlaşma teklifi sunabilir. Ancak bu şekilde Doğu Türkistanlıların varlığı korunabilir.

STK'lar Düzeyinde Yapılması Gerekenler

1. Dünya üzerinde birçok yeni devlet kuruldu. Bosna Hersek, Kosova, Güney Sudan, Abhazya... bu devletlerin kuruluş süreçleri incelenmeli.

2. Avrupa 'da Katalonya, İskoçya, Bask ve İtalya'da bazı yerlerin mücadelesi devam

etmektedir, bütün bunlar ve hukuki olarak Avrupa birliği hukuk mahkemesinin tavrı-ları incelenmeli.

3. Sosyal Medya ve Dijital ortamlarda çok aktif örgütlenmeli.

Sosyal Medya Kullanımı Hakkında

Sosyal medya, domino etkisi isteyen bir yapıdır. Domino etkisini faal kılmak için-se, domino taşları arasında bir kurgu ge-reklidir. Bu, bir tür mühendisliktir.

Facebook, Twitter, Instagram yahut baş-ka herhangi bir sosyal medya plâtformu, hesap sahibinin dünyanın en önemli bilgi-sini paylaşmasını dahi öne çıkarmaz. Öne çıkmak için gerekli şart, taş dizisi kurgu-sunu yerli yerince yapmaktır.

Sosyal medyanın algı yönetimi konusun-daki hünerini konuşurken meselâ diyoruz ki, "Sahte hesaplar açarak tek merkezden paylaşımlar yapılmış". Bu anlamda bir gi-rişim tek başına bir kişi tarafından dahi yapılsa, organize bir mühendislik ve doğ-ru bir domino kurgusuna işaret eder.

Kendi grubumuz içinde bir sosyal medya işlerliği yakalamak için de işte bu doğru domino kurgusunu hayata geçirmemiz şarttır.

Sosyal medyayı önemsemek gerektiğini her zaman söylüyoruz. Peki, buna dair bir

hazırlığımız var mı? Değil grubumuzun, içinde bulunduğumuz zihin dünyasının bu konuda bir programı yoktur! kişilerimizin aylık paylaşım toplamında aldığı beğeni veya etkileşim oranı, günlük bazda sırasıyla 8 ve 3'tür. Hâlbuki paylaşımlar ör-gütlü hale getirildiğinde son bir paylaşım oranımızı trend, topic listesine taşımaya yeter!

Peki, niçin bu imkâna rağmen üst düzey bir ortalama yakalanamamıştır?

1. Çünkü kişilerimiz ya da her hangi bir grubun üyelerinin her biri, yalnız ken-disiyle ilgili (kendisini ilgilendiren değil, kendisine ait olanı) beğenmekte ve öne çıkarmaya çalışmakta, içinde bulunduğu takımı geri plâna bırakmaktadır.

2. Bugün çok önemli gazetelerinin dahi sosyal medya hesaplarının günlük beğeni ve paylaşım oranı olması gerekenden çok düşüktür. lakin bir gazetenin herhangi bir yazarının yaptığı paylaşım, gazetenin yaptığı paylaşımı on ilâ yirmi kat aşmak-tadır. Bu, bağımsızlık düşüncesinin ku-rumsallığa verdiği zarardan başka bir şey değildir.

3. Biz, dernek olarak günde sadece 7 içe-rik girişi yaparsak, Sosyal medya hesap-larımız faal şekilde çalışırsa ve içinde bu-lunduğumuz grubun yedi üyesinin içeriği

paylaştığını, paylaşımları beğenip, içinde bulunduğu çeşitli sosyal guruplarındaki dostlarına gönderdiğini veya kendi sayfasına taşıdığını düşündüğümüzde, bu, günlük binlerce paylaşım, dolayısıyla sosyal medyada fazlasıyla ön plâna çıkmamıza vesile olacaktır.

4. Uygur filmleri, Uluslararası sinema, belgesel, çocuk çizgi animasyonlar yapılması teşvik edilmeli. Değişik dillerde acilen belgesel, Youtube için hedef gösterici, modren seviyeli dijital medya hazırlanmalı. Piyasadaki görsel medya ve haberler iyi araştırılmalı. Uygurlar ile alakası olmayan başka etnik resimlerle karşılaştığında hiç tereddütsüz anında aydınlatmalı.

5. Zaman zaman Uygur meselesi ile Kudüs Suriye vs... Kıyaslanıyor. Bu hataya düşmemeli. Bunların her biri insanlık ve Müslümanlar için önemli devalardır.

6. Üniversitelerde çok fazla Afrika, Arap. Orta-doğu araştırma enstitüleri var. Bulduğumuz Ülkelerin Yüksek eğitim kurumları ile görüşmeler yapılmalı ve Doğu Türkistan araştırma enstitülerin kurulması için harekte geçirilmeli. Özellikle Avrupa üniversitelerinde Uygur araştırma kürsülerin açılması talep edilmeli.

7. dünyanın çeşitli ülkelerindeki Doğu Türkistan dernekleri bulunduğu bölgelerin yerel STK ları ve Parti ve kuruluşları ile iş birliğini geliştirmeli. Onların toplantılarına da önem vermeli ve katılım sağlamak sureti ile dikkatlerini Doğu Türkistan davasına çekmeli.

Yazar: Mirkamil Kaşgarlı

Doğu Türkistan'daki sözde vali Çin Komünist Parti Komitesi sekreteri Chen Chuanguo, 21 Ekim'de Xinjiang Bölge Parti Komitesi Kongresi'nin 10. Oturumunda konuşma yaparak Çin'in Doğu Türkistan'daki son beş yıllık politikalarını ve çabalarını özetledi.

Chen Chuanguo Konuşmasında, Çin'in son beş yıldır Doğu Türkistan'da uyguladığı ancak bazı Batılı hükümetler ve parlamentolar tarafından "soykırım" olarak kabul edilen sözde 'Xinjiang Yönetim Stratejisi'ni başarı olarak nitelendirdi. Bu süreçte Doğu Türkistan'daki milletlere "Çin ulusunun ortak bilincinin" tesis edildiğini ve bölgede "İslam'ın Çinileşmesi"nin tam olarak uygulandığını bildirdi.

Chen Chuanguo yine , yukarıdaki önlemlerin Doğu Türkistan'da uzun vadeli istikrar için sağlam bir temel oluşturduğunu vurgulayarak "Son beş yılda Tanrıdağ'ının güneyinde ve kuzeyinde muazzam bir değişiklik oldu. Bu, Komünist partinin yeni dönemde 'Xinjiang'ı yönetme stratejisinin' (sistemik soykırım politikasının) çok akıllıca ve doğru olduğunu tam anlamıyla kanıtladı ve Çin Komünist Partisi'nin politikaları Xinjiang'daki yönetim uygulamalarıyla tamamen uyumlu hale getirildi." İfadelerine yer verdi. Ancak buna nelerin kurban gittiği Uluslararası ortaya çıktığını veya Uygur ve diğer Müslüman yerli

halkların ne kadar zarar gördüğü konusunda hiçbir şeyden bahsetmedi.

Chen Chuanguo ayrıca “Xinjiang’da iyi bir iş çıkarmak için kadroların, sosyal istikrarı ve uzun vadeli istikrarı teşvik etmek için partinin yeni dönem Xinjiang yönetim stratejisini şaşmaz bir şekilde uygulaması gerektiğini derinden anlamaları gerekiyor.” dedi.

Çinli yetkili, bu sözleri ABD liderliğindeki bazı Batılı hükümetler ve parlamentoların Çin’in son beş yılda Uygurlara yönelik politikasını “soykırım” olarak kabul ettiği ve Çin’den hesap sorulmasını talep ettiği bir zamanda söyledi.

Aynı gün dünya çapındaki 43 ülke Uygurların durumuyla ilgili endişelerini dile getiren ortak bir bildiri yayınlayarak Birleşmiş Milletler (BM) bazında Çin’e bağımsız müfettişlerin Doğu Türkistan’da soruşturma yürütmesine izin vermesi çağrısında bulundu.

Ayrıca Chen Chuanguo’un yaptığı konuşmasına karşı tepki gösteren Doğu Türkistan STK’lar birliği Başkan Hidayetullah Oğuzhan kişisel sosyal medya hesaplarından “*Dünya Çin’in Doğu Türkistan’da Soykırım cinayetini konuşurken, Doğu Türkistan’daki işgalci Çin’in Soykırım politikasının baş aktörü Chen Chuanguo ÇKP genel kurulunda Doğu Türkistan’da 5 senedir yürüttüğü soykırım politikasının meyve vermeye başladığını, “büyük Çin milleti” kimliğinin kazandırıldığını ve İslam’ın Çinlileştirildiği yönündeki “başarısını” dile getirdi. Türkiye başta olmak üzere 43 ülkenin Doğu Türkistan’daki Çin’in etnik ve kültürel soykırım icraatlarına karşı duyulan endişe neticesinde Doğu Türkistan’a erişim sağlansın çağrısı yapıldığı süreçte yapılan bu itiraf dünya halkının dikkatinden kaçmadı.*” ifadelerine yer verdi.

Yazar: Zehra ÖZUYGUR

DOĞU TÜRKİSTAN: ETNİK EŞİTSİZLİK VE SOYKIRIM POLİTİKASININ EN BÜYÜK KURBANI

“Doğu Türkistan’da jeolojik uzmanların verdiği bilgilere göre toplam 60 milyar ton petrol rezervi bulunmaktadır. Bu petroler her gün trenlerle Çin’in iç bölgelerine taşınırken, her sene 30 milyar metreküp miktarında doğal gaz ise toplam 7 bin 378 kilometre uzunluğundaki üç büyük boru hattıyla Shanghai, Fujian ve Guangzhou bölgelerine taşınmaktadır. Doğu Türkistan, Çin için tam bir sömürge niteliğindedir.

DOĞU Türkistan’ın kuzeyindeki Altay dağları ve Sayan dağları, Türklerin ilk ortaya çıktığı anavatan olarak kabul edilmektedir.

Doğu Türkistan, ilk dönemlerden itibaren Hunların hâkimiyet alanı oldu. Bu sayede Çin, farklı dönemlerdeki mücadelelere rağmen bölgede kalıcı olarak tutunamadı. Birinci Göktürk Hanlığı’nın yıkılmasıyla Türkistan’ı tekrar ele geçirmek isteyen Çin, 755 senesindeki Talas Savaşı’nda ağır yenilgiye uğradı ve Çin Seddi’nin içlerine kadar çekilmek zorunda kaldı. O tarihten sonra Doğu Türkistan, sırasıyla Uygur Kağanlığı, Koçu Kağanlığı, Karahanlılar, Cengiz İmparatorluğu, Çağatay Hanlığı, Yarkent Hanlığı, Hocalar Krallığı ve Kaşgar Hanlığı idaresinde kaldı.

1884 senesinde Çin merkezli Mançu İmparatorluğu, Doğu Türkistan'ı işgal etse de Doğu Türkistanlılar direnişlerini devam ettirdi ve önce 1933 senesinde Doğu Türkistan İslâm Cumhuriyeti'ni, 1944 senesinde ise Doğu Türkistan Cumhuriyeti'ni kurdular.

Çin, Doğu Türkistan'da işgalcidir ve sömürgecidir

1949 yılında Sovyetlerle iş birliği yaparak Doğu Türkistan'ı işgal eden Çin Komünist Partisi (ÇKP), 1955'te Doğu Türkistan'ın adını Xinjiang Uygur Özerk Bölgesi olarak değiştirdi. Xinjiang (新疆) kelime olarak "işgal edilmiş yeni hudut" anlamını taşımaktadır.

ÇKP işgaline kadar Doğu Türkistan, yoğun Türk nüfusuna sahip olmakla birlikte Moğol ve Tacik kavimlerinin de bir arada yaşadığı bir ülkeydi. ÇKP yönetimi Doğu Türkistan'ı işgal ettikten sonra bölgenin demografik yapısını değiştirmek amacıyla bölgeye yoğun bir şekilde Çinli nüfus taşıdı. 1953 senesinin resmî rakamlarına göre Doğu Türkistan'da 3 milyon 640 bin 125'i Uygur, 504 bin 500'ü Kazak, 70 bini Kırgız olmak üzere yaklaşık 4 buçuk milyon Türk bulunmakta olup, bu rakam bölgenin yüzde 90'ını teşkil ediyordu. Buna karşın Çinli nüfus 300 bin civarında olup, yaklaşık yüzde 7'lik bir orana denk gelmekteydi.

1954 senesinden itibaren Çin Kurtuluş Ordusu'na bağlı kolordu birlikleri Doğu Türkistan'a kalıcı olarak yerleştirildi. Resmî rakamlara göre Çin Halk Kurtuluş Ordusu'na bağlı 1'inci Kolordu ve 24'üncü Kolordu birleştirilerek toplam 175 bin asker, Doğu Türkistan'ın en verimli topraklarına yerleştirildi. Bu askerî birliğe Bingtuan (Xinjiang Üretim ve İnşâ Kuvvetleri)

adı verildi. 1966 senesinde ise bu birliğe bağlı nüfus 1 milyon 480 bine ulaştı. 2015 yılındaki resmî rakamlar, tüm Doğu Türkistan'da Uygur Türklerini 11 milyon 303 bin 300, etnik Han Çinlisini 8 milyon 601 bin olarak göstermiştir. Kazak Türkleri için ise bu rakam 1 milyon 591 bin 200 olarak ifade edilmektedir. Çinli nüfus yaklaşık 70 yılda 30 kata yakın çoğalmışken, Uygur Türkleri dört kat bile çoğalmamıştır. Daha ürkütücü olanı şudur ki, 2021 yılındaki nüfus sayımında Uygurların nüfusu bir önceki nüfus sayımına göre 1 milyon kadar azalmıştır!

2017 yılından itibaren ise Doğu Türkistan'da milyonlarca insan "yeniden eğitim" adı altında zorla ve sistematik bir şekilde toplama kamplarına alınmaya başlandı. Çin Devleti burada etnik eşitlik bir yana, Uygurlar ve diğer Müslüman Türkleri insan onurunun hiçe sayıldığı kötü muamelelere ve aşağılamalara maruz bıraktı. ÇKP yönetimi Doğu Türkistanlıları etnik, dinî ve ırkî özelliklerinden dolayı yok etmeye çalıştı. Sayıları bin 400'ü aşan toplama kamplarına alınan Doğu Türkistanlılar soykırıma tâbi tutuldular. Oysa toplama kamplarına bir tane bile etnik Han Çinlisi alınmadı.

2015 senesinin verilerine göre, Doğu Türkistan'daki dört büyük petrol havzasından toplam 27 milyon 880 bin ton ham petrol Çin'in iç bölgelerine taşındı. 2020 senesinde ise ÇKP bu miktarı petrolde 29 milyon tona, doğal gazda ise 36 milyar metre küpe ulaştırdı.

Çin, yıllık petrol ihtiyacının yüzde 60'ından fazlasını Doğu Türkistan'daki kay-

naklardan karşılamaktadır. Sovyet Rusya, 18 milyon ton petrol ithal ettiği Azerbaycan'da halkın ihtiyaçları için bir miktar petrolü Azerbaycan Türklerine bırakmışken, Çin bunu bile Doğu Türkistan'da yapmamaktadır. Rusların bu tutumuna bakıldığında, ÇKP'nin Sovyetlere göre daha büyük bir sömürge uyguladığı ve Doğu Türkistan'dan çıkarılan bu petrolün yüzde 100'ünün Çin Devleti tarafından kullanıldığı ortaya çıkmaktadır.

Enerji kaynakları açısından çok zengin olan Doğu Türkistan'da jeolojik uzmanların verdiği bilgilere göre toplam 60 milyar ton petrol rezervi bulunmaktadır. Bu petroler her gün trenlerle Çin'in iç bölgelerine taşınırken, her sene 30 milyar metreküp miktarında doğal gaz ise toplam 7 bin 378 kilometre uzunluğundaki üç büyük boru hattıyla Shanghai, Fujian ve Guangzhou bölgelerine taşınmaktadır. Doğu Türkistan, Çin için tam bir sömürge niteliğindedir.

Doğu Türkistan'da Soykırım Suçunun Önlenmesi ve Cezalandırılması Sözleşmesi, Roma Statüsü ve Eski Yugoslavya Mahkemesi Statüsü'nde zikredilen tüm suçlar açıkça ihlâl edilmekte, Uygurlar başta olmak üzere Müslüman Türkler ÇKP yönetimi tarafından kasıtlı ve bilinçli bir şekilde soykırıma tâbi tutulmaktadır.

Doğu Türkistan'da Uygurlar başta olmak üzere Müslüman Türklerin can güvenliği bulunmaktadır

2014'te ilân edilen "Aşırılığın 75 Belirtisi" adındaki genelgeyle Uygurlara ve diğer Müslüman Türklere ait tüm özellikler ÇKP yönetimi tarafından "aşırılık" adı altında suçlandı. Bu belirtiler arasında yurtdışına çıkmak, oruç tutmak, Kur'ân okumak, telefonunda WhatsApp uygulamasını buldurmamak, Türkçe ve Arapça öğrenmek, sakal bırakmak, içki içmemek ve sigarayı bırakmak dahi ÇKP güvenlik güçlerinin insanları "aşırılık" adı altında tutuklamaları için yeterli neden olarak tanımlandı.

2017 senesinden itibaren ise kitlesel gözaltılar başladı ve gece baskınlarıyla milyonlarca insan toplama kamplarına alındı. Toplama kamplarındaki ağır koşullar ve işkencelerden dolayı çok sayıda insan hayatını kaybetti. Yurtdışından ÇKP'nin baskısına dayanamayıp geri dönen çok sayıda öğrenci, işkence sırasında öldürüldü. Nitekim İnsan Hakları İzleme Örgütü'nün (HRW) 2018 senesinin Eylül ayında hazırladığı 125 sayfalık raporuna göre, Doğu Türkistan'da insanları toplama kamplarına götürmek için şu 48 sebepten herhangi birisi yeterlidir:

Çadır sahibi olmak, başka birine "Yemin etme" demek, yurtdışına çıkanlar veya yurtdışından gelenler ile sohbet etmiş olmak, kaynak makinası/ekipmanı buldurmamak, başka birine "Günah işleme" demek, yurtdışına çıkmış olmak, ihtiyaç fazlası gıda buldurmamak, sahurda/imsak vaktinden önce yiyecek yemek, yurtdışına çıkmış birini tanımış olmak, pusula buldurmamak, yetkililer ile tartışmak, Çin'in öteki ülkelerden daha geride olduğunu söylemiş olmak, fazla bıçak buldurmamak,

yerel yöneticileri (üst mâkâmlara) şikâyet etmiş olmak, fazla çocuk sahibi olmak, içki içmemek, yetkililerin evinde yemek yemesine, konaklamasına ve yatağında yatmasına izin vermemek, VPN (Sanal Özel Ağ) bulundurmak, sigara içmemek, kimlik bulundurmamak, WhatsApp kullanmak, anne babası vefat ettiğinde yas tutup üzüntülü olmak, hükümet yetkililerinin DNA örneği toplamasına engel olmak, yabancı görsel veya film izlemiş olmak, Çin bayrağı önünde başı örtülü olmak, 45 yaşından küçükken başörtüsü takmış olmak, camilere ve mescitlere gitmiş olmak, duâ etmek, oruç tutmak, dinî vaaz dinlemiş olmak, yetkililerin yaptığı iris taramasına karşı gelmek, yetkililerin telefonunda bulunan her şeyi indirmesine karşı gelmek, yetkililere kendi ses kaydını vermemek, okulda anadilinde konuşmak, hükümet ve resmî dairelerde anadilinde konuşmak, yurtdışında Skype, WeChat ve başka kanallar ile konuşmak, üzerinde Arap harfi olan gömlek giymek, sakal bırakmak, dini çağrıştıran kıyafetler giymek, zorunlu propaganda derslerine katılmamak, zorunlu bayrak çıkarma törenlerine katılmamak, halka ibret-eleştiri toplantılarına katılmamak, halka ibret-eleştiri toplantılarında kendi ailesinden bireyleri ve kendini eleştirmemek, tutuklu iken intihara kalkışmak, toplama kamplarında intihara kalkışmak, ölümlerini İslâmî usûlde defnetmek, polis izni alınmadan ve kaydı yapılmadan evine misafir davet

etmiş olmak, buraya kadar saydığımız 47 suçtan herhangi birini işleyen biri ile ilişkisi olmak.

2017 yılından itibaren Doğu Türkistanlı insanların elindeki tüm pasaportlara el konuldu ve yurtdışına çıkmak tek başına bir suç olarak kabul edildi. Aile üyelerinden herhangi biri toplama kamplarına götürüldüğünde, çocuklar da aileden alındı ve çocuk kamplarına götürüldüler. Ailelerin erkek üyeleri toplama kamplarına alınırken, kadınlarsa Çinli erkeklerle evlenmeye zorlandılar. Zorla çalıştırma, köle işçilik, çocuk ticareti, organ ticareti ve adam kaçırmaya, Çin'in Doğu Türkistan'da uyguladığı sıradan bir politika hâline geldi. Böylece Doğu Türkistan'da, etnik Han Çinlileri hariç, herkesin can ve mal güvenliği tehlike altına girdi.

Çin, Doğu Türkistan'daki Müslümanların inanç özgürlüğünü tamamen yok etti

ÇKP yönetimi 72 yıllık işgal süreci boyunca Doğu Türkistan'daki Uygurlar başta olmak üzere Müslüman Türklere yönelik asimilasyon politikasından bir an olsun vazgeçmedi. 1950 yılında yani işgalin ilk yıllarında Doğu Türkistan genelinde 29 bin 500 adet cami bulunurken, 1958 yılından itibaren camiler ve medreseler yıkılmaya başlandı. 1978 yılına gelindiğinde camilerin sayısı 2 bin 930'a düştü. 1980'li yıllardan itibaren Doğu Türkistanlılar kendi çabalarıyla yıkılan camileri yeniden inşâ etmeye başladı ve 2017 yılına kadar Doğu Türkistan'da 24 bin kadar cami yapıldı.

Ancak 2017 yılından itibaren toplama kamplarıyla sistematikleşen soykırım politikası sonucunda günümüze kadar toplam 16 binden fazla cami ya ÇKP ta-

rafından yıkıldı ya da kullanılamaz hâle getirildi. Böylece 1949'dan günümüze kadar Doğu Türkistan'da ÇKP yönetimi tarafından yıkılan cami sayısı 40 bini buldu.

Son dört yıldır Doğu Türkistan'da din tamamen yasaklandı, tüm dinî ibadetler suç olarak nitelendirildi, kadınların tesettürü ve başörtüsü zorla alındı. Ezan ve tekbir dahi değiştirildi. Toplama kamplarında insanlar işkence altından dinlerinden vazgeçmeye ve domuz eti yemeye zorlandılar. Çok sayıda din adamı ve toplumun önde gelen kanaat önderi tutuklanarak hapishanelere gönderildi.

Doğu Türkistan'da hukuk yerine soykırım var!

2018 senesinin Ağustos ayında Birleşmiş Milletler, Doğu Türkistan'da 1 milyondan fazla Müslüman Türk'ün toplama kamplarında tutulduğunu açıkladı. 2021 yılı Eylül ayına kadar Kanada başta olmak üzere toplam 7 ülkenin parlamentoları Çin'in Doğu Türkistan'daki politikalarını "soykırım" olarak tanımladı.

Kötü muamele, onur kırıcı tavır, aşağılama, tecavüz veya tıbbî deneyler toplama kamplarında günlük yaşamın bir parçası hâline geldi. İnsanlar hiçbir yargılamaya tâbi tutulmaksızın keyfî şekilde tutuklanarak ve suçlu ilân edilerek toplama kamplarına alınıyorlar.

Toplama kamplarında insanlar özgürlüklerinden tamamen mahrum bırakılıyorlar. İnsanlar hukuk mücadelesi yapmak bir yana, tuvaletini bile gözetim altında yapmaya zorlanıyorlar. Toplama kamplarına kapatılan insanların arazilerine ve iş

yerlerine el konularak yerleşimci Çinlilere ücretsiz olarak tahsis ediliyor. Türklerin anadilleri tamamen yasaklanıyor ve müfredatın neredeyse tamamı Çinceleştiriliyor.

Günümüzde Doğu Türkistan'da milyonlarca insan toplama kamplarında acı çekerken, milyonlarca çocuk yetimhanelerde Çinileştirilmeye tâbi tutulmaktadır. Her gün on binlerce Çinli Doğu Türkistan'a yerleştirilirken, Uygurlar yerleşimci Çinliler için köle yapılmaktadır. Milyonlarca insan Çin'in iç bölgelerindeki fabrikalara köle işçi olarak taşınırken, milyonlarca kadınsa bir daha doğum yapmamak üzere kısırlaştırılmaktadır.

Kısacası, Doğu Türkistan'da insan hakları, eşitlik, hukuk ve özgürlük kavramı mezara gömülmüştür. Doğu Türkistan'da Soykırım Suçunun Önlenmesi ve Cezalandırılması Sözleşmesi, Roma Statüsü ve Eski Yugoslavya Mahkemesi Statüsü'nde zikredilen tüm suçlar açıkça ihlâl edilmekte, Uygurlar başta olmak üzere Müslüman Türkler ÇKP yönetimi tarafından kasıtlı ve bilinçli bir şekilde soykırıma tâbi tutulmaktadır.

Yazar: Nureddin İzbasar

Çin, Facebook platformu aracılığıyla yurtdışındaki Uygur Türklerini gözetliyor. Ancak Facebook yönetimi bu durumu göz ardı ediyor.

KAYNAKÇA

<https://turkistanpress.com>

<https://turkistanpress.com>

<https://turkistanpress.com>

<https://turkistanpress.com>

<https://turkistanpress.com>

<https://turkistanpress.com>

<https://haberajandanet.com>

DOĞU TÜRKİSTAN GERÇEĞİ

Doğu Türkistan'da neler oluyor?

Doğu Türkistan'la ilgili haberlerin hangisi gerçek, hangisi gerçek değil?... Dergimiz, güvenilir haber kaynakları ve yaşıyan tanıkların beyanlarıyla, Çin rejiminin insanlığa karşı suçlarını ve bu suçlarını örtbas etmek için servis ettiği gerçeğdışı bilgi ve haberleri ifşa etmeyi, ayrıca günümüzde Doğu Türkistan halkının maruz kaldığı insanlık dışı zulümleri dünya kamuoyuna sunmayı hedefler.

Genel Yayın Yönetmeni **Abdulvaris ABDULHALİK**

Grafik Tasarım **Örkeş**

Editör **Muhammed Ali ATAYURT**
Abdulvaris ABDULHALİK

Karikatür **Radwa Adl**

Yayın Kurulu **Doğu Türkistan Basın ve Medya Derneği**

Yayın Türü **Aylık Yayın**

Yazışma Adresi **Kartaltepe Mah. Geçit Sok. No: 6 Dük 2**
Sefaköy K.çekmece İSTANBUL

info@turkistanmedia.com **www.turkistanpress.com** **www.istiqlalmedia.com**

+90 212 540 31 15 **+90 553 895 19 33** **+90 541 797 77 00**